Ч. 66 Пятниця 22 марця (3 цьвітня) 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Дервіші в танець а в Европі за чуби.

Хто би то ще перед десяти роками міг був сподївати ся, що така на скрізь глуха сторона в Африцї, як Судан, зможе колись впливати на відносини в Европі. А до того нинї дійшло. Ледви що дервіші в Суданї станули до военного танцю, як вже й великі держави европейскі подїлили ся на два табори, котрі станули різко один против другого, ба, навіть вже й взяли ся за чуби, хоч поки що лиш способом дипльоматичним.

На полудни від Єгипту, недалеко від міста Ваді Гальфа, що лежить над Нїлем, пониз̂ше другого водоспаду сеї ріки, починає ся край дервішів (магометаньских монахів) або держава Маґдї'го. Край сей був колись єгипетскою провінциєю, котру однакож Єгипет не міг довго удержати при собі. Висилані туди єгипетскі урядники допускали ся великих здирств і всїлякого рода надужить, так, що їх господарка там остогидла вже була тамошним жителям і они готові були позбути ся єї кождої хвилї. Нагода до того лучила ся борзо, а прискорила єї сварка двох дервішів, з котрих один на злість другому проголосив ся магдї'м, т. є. чоловіком, котрого ласка пророка просьвітила, і котрий призначений на то, щоби відновити віру магометаньску, прогнати з краю всїх чужинців і здобути Мекку та Медину. Він забрав ся був з цїлою строгостию до переведеня заповідженого дїла, завів нові порядки і розпочав війну з сусїдами, з Єгиптянами під проводом Анґлїйців та з абесиньским королем Оганнесом. Він сповнив одну часть заповідженого дїла, оснував в Суданї окрему державу і завів в нїй свої порядки, але не діждав ся кінця свого дїла, бо незадовго по занятю Хартума помер на віспу.

Перший магдї умираючи передав своє наслїдство дервішови Абдуллахови і той став каліфом в краю дервішів та господарить там до нинї. Єсть то чоловік без всякого образованя, чоловік, що ледви уміє читати і писати, але не знає навіть засад і постанов своєї віри, чоловік захланний, недовірчивий і дуже лютий. Слятін паша, Віденець, що був у него в неволи через одинайцять лїт, пише про него, що він так о собі говорить: Магдї був намістником пророка, а я єго наслїдник! Хто висший на сьвітї від мене!? Хто від мене благороднїйший?

Крім сего каліфа єсть в Суданї ще й другий чоловік, Осман Діґна, полководець першого магдї'ого, тепер чоловік не зависимий, котрий утворив собі удїльну державу в тій сторонї як границї італїяньскої кольонїї Еритрея. Свого часу загнав ся був Осман Діґна аж під місто Свакін над Червоним морем, але Анґлїйцї єго побили і прогнали, а Італїянцї занявши місто Касалю сперли остаточно єго военні походи. Османа Діґну лучать спільні інтереси з дервішами і длятого він стоїть по їх сторонї.

Війна Італїянців з Абесинією, котра закінчила ся так нещасливо для італїяньскої армії під Адуою, порушила дервішів і додала їм охоти до переведеня в дїло плянів першого магдї'ого. Здає ся, що Абесинцї були в змові з дервішами і ті по битві під Адуою набрали тим більшої охоти до війни, та зібрали велику армію і рушили на місто Касалю, котре лежить близько границї, котра роздїляє круг анґлїйских і італїяньских інтересів. Анґлїйцї, котрим чи може ходило о то, щоби удержатись в Єгиптї, чи дїйстно о то, щоби забезпечити полудневі границї Єгипту, спонукали єгипетске правительство до походу против дервішів. Они представили не лиш велику небезпечність, яка грозить Єгиптови від дервішів, але й пригадали, як великого значіня для Єгипту сї сторони Судану, котрі навіть були колись в єго посїданю. При добрій адмінїстрациї могли би сї сторони стати ся жерелом великого богатства для Єгипту. Ґума арабска, слонева кість, струсині пера, то найважнїйші продукти торговельні, а крім того всїлякого рода збіже, сушені і сирі овочі, худоба і т. д. Давнїйше, коли ще в сих сторонах Єгиптияни мали яку-таку власть, привожено звідси річно около 800.000, иноді й мілїон кантарів арабскої ґуми (кантар має 44 і пів кільоґрама): нинї ся торговля так підупала, що привозять ледви ще 30.000 кантарів річно, і то лиш длятого, що давний урядник єгипетский в Касали а теперішний слуга каліфа Емін Бет ель Мал, представив каліфови, що ся торговля може бути для него жерелом доходів. До Омдурмана, столицї каліфа привожено давнїйше річно по 150 до 200 сотнарів слоневої кости, а звідси везено до Єгипту; ся торговля також зовсїм тепер підупала. Подібно має ся річ і з торговлею струсиними перами. Каліф заказав уживати коний до польованя на струсї. Араби ловили тогди молоді струсї в ями, держали їх в клїтках, а відтак підскубували. Каліф заказав і то, бо се — каже він — противить ся магометаньскій вірі, котра заказує мучити звірята.

Христос воскрес!

(Оповіданє з російского П. П. Каратиґіна).

Тому шістьдесять лїт, в Коломиї, жила у власнім домі вдова купчиха, Пелагия Яковлївна Степанова. Дім древляний, осібняк, з хорошим садом, належав до тих старих домів, що в наших часах з кождим днем щезають, щоби уступити своє місце камінним, пятиповерховим касарням, набитим від гори до долини мешканцями. Така сама доля постигла й дім Степанової: щез з лиця землї як і єго господиня. Купив єго на зваленє якийсь спекулянт, вирубав сад і побудував пятиповерховий ковчег Ноя в множеством мешкань, одна дорожша від другої і одна від другої невигіднїйша. Та й котрий властитель дому в Петербурзї гадає о вигоді своїх льокаторів?

Але в тих часах жили широко, доми в садами не були рідкі. Їх було богато не лише на передмістях, а й по головних улицях. Нїхто тоді не говорив о чистім воздусї в містї, о асанізациї, о каналах, а мимо того було воздуха богато і якось лекше жило ся. Нехай менї читатель простить ту похвалу старого часу, але згадуючи старушку Степанову я поневоли порівную теперішність з минувшиною і віддаю першенство минувшинї: свобіднїйше дихало ся, лїпше жило ся тому шістьдесять лїт, бо добрих людий було більше а й моральність висше стояла як тепер.

На-пів письменна але добра, лаґідна і покірлива жінка Степанова вийшла з волї родичів замуж за купця, чоловіка простого, але також доброго, честного, трохи скупого і вередливого. Помимо того поводивсь він з нею завсїгди лаґідно і за цїлих двайцять два роки супружого пожитя не сказав їй ні одного згірдного слова. Богачами не можна було Степанових назвати, але торговля, Богу дякувати, ішла добре, довгів не було; одного не ставало: дїтий не було. Степанови, коли женив ся було до сорок лїт, на здоровлє не міг жалувати ся: Пелагія Яковлївна була в цьвітї лїт, а дїтий їм Бог не давав.

— Може так і треба! — рішив Степанов, хоч бути вітцем — було єго завітною мрією.

З своєї сторони і Пелагія Яковлївна не менше горячо бажала бути материю. Она ходила на прощу, наймала служби, вимінювала у різних прочан і хрестики і ленти з Київа і других сьвятих місць — і дармо, Господь не вислухав єї молитви! Тепер обернула она цїлий засіб своєї материньскої любови на чужі дїти: не могла рівнодушно дивити ся на якого небудь малого пузанчика, цїлувала і пестила, особливо грудні дїти; пізнїйше, з лїтами, прийшла у неї пристрасть хрестити малі дїти і то зробилось у неї якоюсь манїєю. Тою слабостию Степанової користували бідні сусїди ремісники і робітники. Нарід все плодивитий: лиш мало з них по чотирох роках не мало по троє дїтий, просто ласка Божа, тілько жаль, що не було куди їх дївати. І використовували хрестну маму без совісти. Занедужає похрестник чи похрестниця — до Пелагії Яковлївної — чи не змилує ся, та не дасть на лїки; забрав Господь дитину: мамо хрестна, поможи похоронити „янгольску душечку“, зубки прорізались — посеребри, стала дитина ходити: мамуню хрестна: черкни ножем під ногами дитини і — найголовнїйше дай на черевички. За дитину отець і мати видурювали і для самих себе. Гадаючи, що майно Степанової таке-ж велике як і єї доброта, куми і кумихи оголосили єї такою богачкою, що — мовляв — у неї і кури не хотять гроший клювати.

Повдовіла Пелагія Яковлївна і унаслїдила цїле чоловічине майно, в сороковім році житя. Друга вдова не залишила-б по жалобі наложити на себе другий раз вінець, тим більше, що завдяки маєткови трафляли ся женихи. Але Пелагія Яковлївна памятала на пословицю „сорок лїт — бабский вік“ і за свого небіжчика не забула нїколи: кождої недїлї ходила на єго могилу, кілька разів до року справляла по нїм поминки з панихидою і в хатї у себе вела всьо господарство так як було за єї покійного мужа, не змінивши нїчого навіть у внутрішнім устроєню дому. Нї одного стільця не переставила, а в комнатї покійного мужа не кинула на столї нї паперця. Покійний любив цьвіти і ті самі цьвіти лишились на вікнї і в огородї; навіть в сали, де стояв катафальок покійного і на стели лишили ся чорні пятна від сьвічок, не веліла Пелагія Яковлївна забілювати пятен. І ті знаки не приводили її на ум смутку; противно, она все гадала, що єї чоловік живе і нераз сидячи сама в кутику, в

З Єгипту не вільно також спроваджувати ніяких товарів, бо каліф заказав вивозити з краю золоті і срібні гроші. Тим способом підупала вся торговля, а для Єгипту висхли тим способом найважнійші жерела єго богатства, а до того ще й постановили дервіші забрати й дальші провінциї Єгипту. Доси мають они в своїх руках величезні простори почавши від Ваді Галфа аж здаєсь до Вадалею, де колись був Емін-паша.

Анґлія отже наклонила Єгипет до війни против дервішів і в деякім взгляді може мала й рацию, бо войска дервішів пустились нинї вже з двох сторін до Єгипту: армія каліфа посунулась вздовж Нілю в сторонн як Ваді Галфа, а Осман Діґна посуває ся дорогою як до Свакіну над Червоним морем. Але на сей похід треба було гроший і правительство анґлійске зажадало від межинародної комісиї для єгипетского фонду довгу державного, щоби она дала пів міліона фунтів штерлінґів. Ся нагода дала причину, що межи інтересованими в сїй справі державами настала велика ріжниця в поглядах і они остаточно взяли ся за чуби.

Дня 26 марта було засїдане тої комісиї, а коли ся справа станула на порядку дневнім, зажадали репрезентанти Франциї і Росиї, щоби сю справу відложити, бо деякі держави ще не рішили ся, яке мають заняти становище. Они заявили також, що комісия не має права рішати в сїй справі і запротестували против законности того, коли-б комісия що без них ухвалила, а вкінци і вийшли з салї. Тогди оставші ся чотири члени комісиї, репрезентанти Анґлїї, Нїмеччини, Австро-Угорщини і Італїї, не зважаючи на протест, ухвалили жаданя Анґлїї. Тогди згадані чотири репрезентанти великих держав европейских, а так само і єгипетске правительство одержали завізване, щоби ставили ся перед мішаним трибуналом дня 13 цьвітня і оправдали своє поступоване. Стало ся то длятого, бо чотири властителї єгипетских паперів довжних, Французи, внесли жалобу і запротестували против того, щоби надвишку із згаданого фонду уживано на похід до Судану, бо они уважають єї за резерву на точну сплату їх купонів.

Як цїла ся справа скінчить ся, годі нинї сказати; поки що єсть лиш то певною річию, що похід против дервішів поставив різко против себе два табори в Европі: з одної сторони станули Анґлїя і тридержавний союз, а з другої Росия і Франция, — сї дві держави, як то звістно вже із заявленя француского президента мінїстрів, в як найбільшій дружбі і згодї. Єсть то перший случай так різкого і явного роздїлу держав европейских від часу основаня тридержавного союза.

Перегляд полїтичний.

В осени сего року мають відбути ся вибори до сойму долїшно- і горїшно-австрийского, буковиньского, моравского, шлеского, тирольского і форальберґского.

До Риму наспіла вість, що король Менелик казав діставшому ся в неволю полковникови Ґалїяно утяти руки і ноги, бо зломив приречене, дане давнїйше, що не буде воювати против Абесинцїв. Після иншої версиї казав Менелик єго розстрїляти. Кажуть також, що Менелик жадає за кождого італїяньского плїнника по 200 талярів викупу, що разом дало би суму 7 мілїонів зр.

В полудневій Африцї вибухла ворохобня Матабелїв против Анґлїйцїв. Доси розширила ся ворохобня на 15 миль доокола місцевости Мотопоґіл. З Капштадту доносять, що телеґрафічну комунїкацию межи сим містом а містом Булюовая перервано.

Відозва.

П. Т.

Виходячи зі становища, що кождий причинок до пізнаня нашого народу є цїнним здобутком, задумав я розслїдити звичай крашеня яєць на Великдень. До сего спонукала мене перш за все обставина, що звичай сей поволи починає переводитись. Проте в інтересї етноґрафічної науки прошу виповнити залучений квестіонар і відослати на подану адресу найдальше до місяця; по можности, просить ся також надсилати писанки на оказ. На випадок колиб на всї питаня годї було відповісти, вдоволю ся й кількома відповідями. Коли в данїй місцевости не пишуть писанок, прошу відослати квестіонар з відповідною заміткою. — З поважанєм *Мирон Кордуба.* — Адреса: Сушно, почта Витків новий.

Повіт: *Місцевість*

А. Часть загальна:

1. Чи пишуть писанки, чи крашанки, чи одно й друге, чи нїчого? Коли пишуть одно й друге, котрих більше?
2. Що зове нарід писанкою, а що крашанкою? Чи на означене тих понять нема инчих назв?
3. Чи звичай писаня та крашеня яєць розвиває ся, чи упадає.
4. Коли нема звичаю писати писанки, чи нема між народом згадки, що колись в тій місцевости був сей звичай.

Б. Чинність писаня.

5. Подати можливо докладний опис, як пишуть ся писанки, або крашанки. Чи при писаню не відбувають яких обрядів і які?
6. Описати приряд, котрим рисують орнамент на яйци. Як він називає ся?
7. Яких красок до того вживають?
8. З відкіля беруть красок? Чи купують? Чи може деякі самі приготовляють? Які і з чого?

В. Час писаня.

9. В який час пишуть? Чи лиш раз у рік чи більше разів?
10. Коли пишуть через довший час, подати коли починають писати і коли перестають. Чи перед Великоднем, чи перед і по? Може й під инчу пору?

Г. Цїль писаня.

11. В якій цїли пишуть? Що роблять з писанками перед сьвятами, а що в часї сьвят.
12. Чи істнують які забави, в яких писанки грають свою ролю. Чи даровують писанки одні другим і яке привязують до сего зна-

---

осїнні мрачні вечери, Пелаґія Яковлївна пригадувала собі, як она в сьвята ходила з мужем по проходах, або їздила човном по Неві або по мори. В ті хвилї воскресало в єї памяти лице покійного мужа і нераз причувалось їй, що в сусїднїй комнатї ходить чоловік та не чуючи нїякого страху, она уперто глядїла на двері, за котрими блимала блїдим сьвітлом лямпа перед образом. Шепотячи молитву ждала, що ось-ось вигляне єї покійник з-за дверий.

Так мріла она о минувшинї не рік, не два; так минуло двайцять лїт. Часу она не помічала; він нагадував їй о собі перемінами в окружаючім єї житю. Так н. пр. в садї плачучі берези, що недавно ледве досягали висоти паркану, тепер єго переросли і перевісились галузєм на улицю; ясмин засаджений руками покійного мужа розріс ся великим корчем і переріс Пелаґію Яковлївну. На одній грядцї виросло деревце в півтора сяжня завбільшки а на весну покрило ся білим цьвітом. Пригадала собі вдова, як она раз, ще за житя мужа, сидїла тут з ним і любувала ся вишнями: він взяв тогдї кісточку і сьміючи ся, посадив: „будуть свої вишні", а там і забув на ту кісточку, а тепер Пелаґія Яковлївна згадала.... А давно то було? Ах в 1815 роцї, а тепер маємо 1827. Ох, давно!

Ще більше видко було, як час минав на численних похрестниках і похрестницях Степанової. З року на рік одні і другі приходили до неї в гостину на Рiздво і Великдень. Були тут і Івасї і Петрусї і Грицї; Настї, Ганни.... І ось ті маленькі дїти стали дорослими паробками і дївчатами; дві чи три з них могли були вже й віддаватись і були навіть досить гарні.

— Чи не Настя то? — спитала Степанова одну з них, приглядаючись.

— Так, матусю! Господь долю посилає, іду замуж; сватає добрий чоловік, писар военний.

Ладь ся, хрестна мамо, на придане.

Там звідкись взяв ся морячок, може девятнайцятьлїтний. Кухарка каже, що прийшов Івась, похрестник. Приходить Степанова до кухнї, призирає ся — дїйстно, щось знакоме. Пригадує собі.

— Івась Миронов?

— Я, матусю.

— На службі?

— При 8-мій морскій дивізиї — від марта.

— Ох, ох, як то час біжить!

Здаєть ся не давно, а тепер Івась вже моряком і бородою обріс. Випив чарку за здоровлє хрестної мами, а она дала єму вже не пятака а цїлу синеньку десятку.

Але крім похрестників і похрестниць навідали Степанову і знакомі і дальші свояки, так, що она жила не цїлком самітно. Надто пять лїт тому приймила она до себе одну стару приятельку Анфісу Матвіївну, свою ровесницю по лїтах, вдову по капітанї, що брала щось до сїмнайцять рублїв місячної платнї. Анфіса Матвіївна була взірцем лаґідности і покори; трохи говірка, велика любителька читаня і кави, славна робітниця панчіх і знаменита знаха квашеня огірків. Одинока, постійна товаришка Пелаґії Яковлївни, она була готова за неї піти і в огонь і у воду, любила єї як рідну матїр. Правда, злі язики говорили, що та любов не безкористовна, що вдова капітанова вкрала ся в довіре Степанової з надїєю одержати з єї наслїдства малий запис. Але крім злого язика треба було мати і дуже злу душу, щоби видумати таку клевету: Анфіса Матвіївна була ровесницею Степанової, а єї ласкою користувала ся тепер не думаючи о будучности. Обі старушки жили своїми споминами на минулість.

Домашну прислугу Степанової складали: кухарка Василиса і двірник Никифор, обоє постарілі у неї на службі, люди непідкупної чесности.

З того тихого, Богом хороненого куточка поведемо читателя за місто, на Петергофску улицю і заглянемо в прибіжище нужди.

Пять верстов за столицею, на місци давної кольонїї петербурґских лїтників, розпостирав ся тодї як і тепер обширний огород на кільканайцятьох морґах. Зимою то огород той наче який степ, на котрого краю чорнїла хата і стодоли; в хатї проживали огородники, може з десять людий і цїлу зиму проводили як борсуки, на спі. От до них то в лютий морозний день з початку сїчня, підчас сильної метели зайшов в подранім кожушку якийсь селянин, непоказний собою, утомлений, заморений.

— Здорові були! — сказав, хрестячись.

— Дай Боже здоровля. Чого тобі?

— То, бачить ся якийсь огород?

— А огород.

— Не треба робітника?

— На лїто наймаємо, а тепер не треба.

— А так, постійного робітника?

— Не треба.

— Он як! — застогнав селянин і опустив ся на лавку.

— А ти що за один? — спитав строго старший.

— Я з фабрики, з Ґутуївскої; Трохим Семенов. Служив, батеньку, за сторожа і жінка при менї з дитиною жила, від Введенія, значить два місяцї. Та на біду лучила ся у фабрицї крадїж, от і Карло Іванич, управитель прогнав мене.

— Так і має бути: ти сторож, то й відповідай.

— Та, чуєте, не моя черга була. Я тут нї причім. Чи не поможете, батеньки? Приймїть Христа ради!

— От що видумав! Або то ми по своїй воли живемо? І ми підчинені, у нас господар.

— Батеньки, та я за куток, за харч лише.... Ви-ж подумайте, нїгде притулити ся, їсти нїчого, а по Великодни давай податки.... Змилуйте ся, християни! — заплакав він — хоч не надї-

чінє? Чи нема звичаю давати писанки до церкви і коли? Що роблять з дарованими писанками.

13. Як довго по сьвятах переховують писанки і що з ними вкінци роблять?

14. Чи нема переказу що до повстаня звичаю писаня писанок? Може старі люди що про се знають? На яку памятку пишуть писанки?

15. Коли побіч писанок красять крашанки, подати які відносини є між одним а другим. Длячого побіч писанок красять крашанки? Кому дають писанки а кому крашанки!

Д. Хто пише?

16. Хто пише писанки (крашанки)? Парубки, дївчата чи молодиці? Може й старші люди?

17. Чи всї (парубки, дївчата etc.) уміють писати чи лиш декотрі?

18. Чи нема яких специялїстів під тим взглядом, до яких дають инші писати?

19. Чи они беруть за писанє винагороду? Яку?

20. Кілько писанок пише пересічно одна родина? Від чого залежне число писанок в рідні?

Е. Орнамент.

21. Якими красками красять крашанки? Якою краскою найбільше?

22. Як закрашене тло мають писанки. Якої краски тло переважає?

23. На кілько частий (піль) ділять яйце? Коли є ріжні поділки треба всї вчислити? Чи є писанки, на яких нема жадної поділки.

24. Чи взорець писанки є лиш раз виписаний на однім яйци, чи повторює ся і кілька разів? Коли типи ріжнородні, треба їх вичислити. В який спосіб переведена подїлка? По-здовж чи півперек яйця? Чи передїлку становить одна чи більше лїний? Може є писанки, на яких передїлка становить мережковий орнамент?

25. Чи поодинокі рисунки на писанках не мають окремих назв? Подати можливо точний спис тих назв і опис взірців, що їм відповідають.

26. При кождім рисунку звичайно по відділеню орнаментарних прикрас мож вийняти фіґуру, котра служить основою рисунку. Яка се фіґура: хрест, чи зьвізда (кілько граннa?) Може яка инча?

27. Чи на писанції нема яких рисунків рослин (листя, галузки) або й звірят. Яких? Може трафляють ся писанки з написами? Якими?

Новинки.

Львів дня 2 цьвітня 1896.

— **Іменованя.** Др. Рудольф Зубер іменований надзвичайним професором на львівскім унїверситетї.

— **Ц. к. Намістництво** надало презенту на опорожнену греко-кат. парохію цїсарского надання в Гійску, добромильского повіта, о. Єронимови Копистяньскому, дотеперішному греко-кат. парохови в Барадїльници.

— **Едикт.** Ц. к. Намістництво подає до загальної відомости, що зарядження Міністерством зелїзниць обходова комісия разом з розправою вивласнюючою та з розправою що-до обезпечень огневих для проектованої зелїзницї льокальної Борки-великі Грималів, відбуде ся дня 20 і 21 цьвітня 1896 в Борках великих, 22 цьвітня в Ходачкові малім і в Константинівцї, 23 цьвітня в Панасівцї і Колодїївцї, 24 цьвітня в Скалатї (також комісия стацийна), 25 цьвітня в Кривім, 27 цьвітня в Останю і Зарубинцях, 28 цьвітня в Грималові, Виказ грунтів, що мають забрати ся під зелїзницю разом з плянами будуть виложені відповідно до припису §. 14 закона з 18 лютого 1878 (В. з. д. ч. 30) в урядах громадских в Борках великих, Ходачкові малім, Константинівцї, Панасівцї, Колодїївцї, Скалатї, Кривім, Останю і в Грималові та в канцеляриях двірских обшарів в Борках великих, Панасівцї, Колодїївцї, Скалатї, Кривім, Останю, Зарубинцях і Грималові через 14 днів до перегляду для загалу. Закиди против наміреного вивласненя можна вносити в згаданих 14 днях на руки ц. к. старост в Тернополи і Скалатї, або в комісиї на місци. Пізнїйші закиди не будуть узгляднені.

— **В Тисьменици** вибрано бурмістром міста одноголосно н. Фр. Шелевского місцевого ц. к. нотаря.

— **Вісти з Станїславова.** В Велику пятницю о 4-ій годинї з полудня мішаний хор любителїв співу, скріплений учениками ґімназиї і семинариї учительскої відспіває в церкві катедральній страстні псальми. Перший раз співав такий хор під управою о. Абрисовского псальми ще р. 1892, а з того часу такого співу не було. — В великий четвер о годинї 11-ій перед полуднем відбув ся в станїславівскій катедрі обряд умиваня ніг 12 старшим сьвященикам епископом Куіловским. — Воскресну утреню в Станїславові відслужить епископ Куіловский в суботу о годинї 6-ій вечером. — Щаднича каса з Станїславові жертвувала на обнову рускої катедри 650 зр.

— **Затверджений засуд на смерть.** Черновецкий суд присяжних засудив свого часу 27-лїтного Стефана Ткачука на шибеницю за убийство своєї тещі, котрої маєток хотів собі присвоїти. Засуджений вніс рекурс неважности, однак найвисший трибунал відкинув его і затвердив засуд на кару смерти.

— **В справі науки співу и школї** оголосив сими днями видїл лїкарский в Берлинї своє оречене, яке може зацїкавити не лише педаґоґів, але й ширші круги. Ніеля того оречення співанє висших тонів дуже шкідно впиває на наряди голосові 6—8 лїтних дїтий; се потверджує досьвід учителїв і лїкарів. В тім віцї вправи в співі повинні обмежити ся на співаню тонів середних. На се повинні родичі уважати, а устережуть дїтий від хронічних недуг горла. Також співанє високих тонів дївчатами межи 12 а 17 роком житя впливає некористно на їх розвій фізичний.

— **Еміґрацийний аґент.** Девятьох селян з домбровского повіта рішило вибрати ся до Америки, а що не мали потрібних паперів найшли собі домбровского жидика-агента, котрий за винагородженем 18 зр. від голови і за зворотом коштів подорожи підняв ся перевезти селян через границю і відпровадити їх до Гамбурґа. Штука удала ся аґентови дуже добре і він здобув собі таке довірє у селян, що они дали єму по 100 зр. від особи, аби їм купив корабельні карти. Та тепер агент пропав як камінь у воду, а селяни сидять в Гамбурзї без гроша та ждуть помочи з дому від родин. Найцїкавійше то, що родини еміґрантів не хотять зрадити, як той агенг називав ся.

— **З Надвірнянщини** пишуть: Дня 26 марта відорвала ся між Яремчем і Тартаровом часть величезної скали разом з землею і деревами, засипуючи зелїзничий шлях. На щастє катастрофа наступила перед приходом поїзду і не мала нїяких поважнїйших наслїдків, лише що поїзд трохи опізнив ся.

— **Поляна.** Не могучи в инший спосіб подякувати і віддячитись Вп. дрови всїх наук лїкарских Мариянови Ясїльковскому в Стрілисках нових за Єго труд, працї і стараня около піднесеня мене з тяжкої недуги зовсім безкористовно, складаю в тій дорозї в імени моїм і цїлої родини прилюдно сердечну подяку і молю Бога, щоби Єго для добра людскости як найдовше в здоровлю заховав. — *Фльориян Їздебский* учитель в Стрілисках нових.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 2 цьвітня. Картель нафтовий розбив ся, бо два галицкі рафінери жадали за високий континґент.

Париж 2 цьвітня. Анґлїя взяла з египетского фонду 300.000 фунтів штерлїнґів на похід до Судану. Франция і Росия запротестували знову против того.

Аббация 2 цьвітня. Приїхала тут румуньска пара королевска.

мною, так над жінкою, над неповинною дитиною!

— Ні, братчику, дурне ти говориш! — відозвав ся один з огородників.

— Ми тут нїчого не порадимо.

— А пашпорт маєш? — спитав старший.

— Маю, батеньку, маю; — важний аж до Покрови.

— Ба й то казати, на що ти нам придаш ся? Знаєш нашу огородницку роботу?

— Ще як! Що-б хлоп та не знав тої роботи....

Огородники переглянули ся....

— Змилуйте ся! Я вам, Бог менї сьвідок, — тут він перехрестив ся — відслужу, побачите, що відслужу.

Селянин уміє відрізняти лож від правди, хоч і який він простий на вид. Побачили огородники, що той Трохим Семенов — хоч бідака, а говорить по совісти, не бреше. Порадились разом і рішили дати єму куток, кормити, але щоби і він і жінка служили їм за то вірно. Тут не було ні контракту, ні договора: клятва скріпила усліє і бездомний нуждар радо на всьо пристав, не знав як дякувати добродіям, та побіг до Ґутуївкої фабрики по жінку і дитину. Не довго збирав ся; у обоїх було цїлого майна тілько що — образок, трохи біля та пара чобіт. Помістили їх за час в стайни. Трохимови повелїли поки-що доглядати коня, носити воду та дрова, а єго жінцї Афимі обходити робітників та варити їм обід, на переміну з жінкою другого огородника, Ненилою, брудною і лїнивою бабою, що рада-б була звалити всю роботу на свою бідну помічницю. Живе Трохим тиждень, другий, місяць; зі шкіри лїзе, робить за десятьох, а роботи з кождим днем прибуває і прибуває. І нї від одного з своїх добродіїв не чує Трохим доброго слова або подяки. І якої єму подяки ждати? Приймили бідного, дали кусник хлїба, якої-ж єму ще біди треба? Він повинен день і ніч Бога просити за своїх добродіїв.

Дивна річ: наш селянин — в души лютий. Пожалувати чоловіка він пожалує, помогти — поможе, але за то уважає себе в праві помітувати тим, кому зробив добро і ставить собі за обовязок, при нагоді випімнути єму той кусник хлїба.

В часї панщини двірский слуга уважав себе висшим від селянина і чванив ся тим, що він, хлоп, має своїх підчинених. Нужда зробила з Трохима закріпощеного — бідного дурня, раба рабів і то положенє придавило в нїм вкінци всї чоловічі чувства. На огородї — нисше від него стояли лише сторожеві пси, єго одинокі підчинені. В мясниці огородники загуляли, запили; дали чарку і Трохимови. Але за то та чарка не дешево єму обійшла ся: нї сїло нї пало ті-ж єго добродії набили єго, а жінцї дістали ся також позаушники. „Дай чоловікови лише то, чого він конче потрібує — сказав Шекспір — а єго житє зробить ся житєм худоби“. Щоби пересьвідчити ся, що то правда, досить було поглянути на житє Трохима. Зле було в селї, а тут ще гірше. І який біс ніс єго в Петербург на заробітки! Через місяць посилай податок, трийцять рублів, а звідки єго взяти?

Прийшов піст, закипіла робота на огородї. Трохим став працювати ще щирійше як перше, в надії, що над ним змилують ся і дадуть яку таку платню, а може бути, Бог ласкав, дадуть гроший наперед на податок. День перед Благовіщенєм, по вечірній роботї, Трохим відважив ся попросити старшого, чи не буде єго ласка дати єму яку плату. Але той відповів єму:

— Та й хитра-ж ти птиця! Зимою Лазаря співав, а тепер як іде ід веснї, заспівав о платни; а наймив ся за кусник хлїба! Ох, вовк ти викормлений, а не чоловік. Хочеш бути, будь як перше, а нї — щаслива дорога.

(Конець буде.)

Надіслане.

Оборонець в справах карних

Іван Вевюрский в Самборі

мешкає тепер в домі Панета під ч. 61 напротив учительскої семинариї І. пов. 45

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарні В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.